

**«Биометрикалык маалыматтар чөйрөсүндөгү айрым маселелер
жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин
токтомунун долбооруна
НЕГИЗДЕМЕ-МААЛЫМКАТ**

1. Долбоордун максаты жана милдети

Ушул токтом долбоорунун максаты жана милдети болуп Кыргыз Республикасынын жарандарынын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын канааттандыруу, мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, атайын статусу бар мамлекеттик бийлик органдарынын, юридикалык жактардын (банктердин, банктык эмес финансылык-кредиттик уюмдардын, төлөм жүргүзүү системаларынын операторлорунун, төлөм жүргүзүү уюмдарынын, мобилдик уюлдук байланыш операторлорунун, күбөлөндүрүүчү борборлордун, оюн-зоок иши субъекттеринин, камсыздандыруучу компаниялардын) жана мамлекеттик/жеке нотариустардын кызмат көрсөтүүлөрүнүн жеткиликтүүлүгүн жана сапатын жогорулатуу саналат.

Андан тышкары, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин ушул токтом долбоору жогоруда саналып өткөн органдар, юридикалык жактар үчүн алардын өз иш-аракеттерин жүргүзүүсүндө ыңгайлуу шарттарды түзүүгө багытталган.

2. Баяндоочу бөлүк

Ушул токтом долбоору «Кыргыз Республикасынын жарандарын биометрикалык каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамын (мындан ары – Мыйзам), Кыргыз Республикасынын Президентинин 2021-жылдын 8-февралындагы № 27 «Калкка мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн жана сапатын жогорулатуу боюнча мындан аркы чаралар жөнүндө» Жарлыгын, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 17-декабрындагы № 64 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик башкаруусуна санариптик технологияларды киргизүүнү активдештирүү боюнча кечиктирилгис чаралар жөнүндө» Жарлыгын аткаруу максатында даярдалган.

2022-жылдын 12-июлундагы № 62 «Кыргыз Республикасынын жарандарын биометрикалык каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы менен Министрлер Кабинетинин субъекттердин биометрикалык маалыматтары жөнүндө маалыматтарды берүүнүн Тартибинин (мындан ары – Тартип) аныктамасын караган Мыйзамга тийиштүү өзгөртүүлөр киргизилген.

Учурда, Кыргыз Республикасынын жарандарынын биометрикалык маалыматтар базасындагы маалыматтарын берүүнүн тартибин жана шарттарын жөнгө салуучу бирдиктүү ченемдик укуктук акты, укук колдонуу практикасында жок экендигин белгилей кетүү зарыл.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 11-ноябрындагы № 639 КПУ «Кыргыз Республикасынын жарандарынын биометрикалык

маалыматтарынын коопсуздук Тартибин бекитүү жөнүндө» токтому менен биометрикалык маалыматтарды чогултууну, иштеп чыгууну, сактоону жана пайдаланууну камсыздоо боюнча чараларды аныктап берүүчү Кыргыз Республикасынын жарандарынын биометрикалык маалыматтарынын коопсуздук Тартиби бекитилди.

Ушул Тартиптин 7-бөлүмү менен биометрикалык маалыматтардын базасынан маалыматтарды берүү мүмкүндүгүнүн шарттары аныкталган.

Ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 12-июлундагы № 62 «Кыргыз Республикасынын жарандарын биометрикалык каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Мыйзамына киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен Кыргыз Республикасынын жарандарынын биометрикалык маалыматтар базасынан маалыматтарды берүүнүн тартибин жөнгө салуучу Министрлер Кабинетинин өзүнчө чечимин иштеп чыгуу зарылдыгы келип чыкты.

Ошентип, жогоруда аталган ченемдик укуктук актыны аткаруу үчүн өлкөнүн жетекчилиги жарыялаган калкка мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүүнүн жеткиликтүүлүгүн жана сапатын жогорулатуу курсунун алкагында Кыргыз Республикасынын Санариптик өнүктүрүү министрлиги (мындан ары – Министрлик) тарабынан тийиштүү Тартип иштелип чыккан, анын негизги максаттары болуп төмөнкүлөр саналат:

- укук бузуулардын алдын алуу, бөгөт коюу жана аларды жасагандыгы үчүн жоопкерчилик колдонуу;

- мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөрдү берүү жана алуу жол-жоболорун жөнөкөйлөштүрүү;

- инсанды идентификациялоо жол-жобосун жөнөкөйлөштүрүү.

Бүгүнкү күндө биз санариптик технологиялардын болуп көрбөгөндөй өнүгүүсүнүн жана алардын экономикалык өсүшкө, мамлекеттик башкаруу секторуна, кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатына, иш практикасына жана жашоо образына тийгизген таасирлеринин күбөлөрүбүз.

Министрликтин дарегине банктардан жана башка финансылык-кредиттик уюмдардан, нотариалдык конторалардан, күбөлөндүрүүчү борборлордон, жеке нотариустардан жана мобилдик уюлдук байланыш операторлорунан көбүнчө идентификациялоонун заманбап куралдарын берүү, документтердин түп нускасын ырастоо суранычы менен жана башка техникалык чечимдер боюнча кайрылуулар түшөт.

Учурда санариптик технологиялардын өнүгүүсүнө жараша мамлекеттик, финансылык, социалдык кызмат көрсөтүүлөрдүн артыкчылыктуу аспектеринин бири болуп аралыктан тейлөөнү камсыз кылуу саналат. Айрыкча бул багыт эпидемиологиялык кырдаалдын өңүтүндө актуалдуу болуп калды. Үйдөн чыкпай туруп эле дүйнөнүн каалаган жеринен алууга мүмкүн болгон кызмат көрсөтүүлөргө жана сервистерге сурам-талап эң эле жогору.

Ошону менен бирге технологиялардын өнүгүшү үчүн зарыл түрткүнү берүүчү тийиштүү системалардын өнүгүүсүнөн тышкары, ошондой эле ар

кандай коркунучтарга каршы коопсуздуктун жана коргоонун жетиштүү деңгээлин камсыздоочу, ошол тармакта адистештирилген жана тийиштүү тажрыйбаларга ээ коллаборациялык мамлекеттик институттардын алдыңкы технологиялык компаниялар менен болгон тыгыз байланышын талап кылат.

Кызмат көрсөтүүлөрдү алуучу менен алыстан толук кандуу өз ара аракеттенүүнү аралык режиминде өнүктүрүү ар түрдүү чечимдердин бүтүндөй комплекстеринин ченемдик сыяктуу эле техникалык жагынын болуусун да талап кылат.

Министрликке караштуу «Инфоком» мамлекеттик ишканасы (мындан ары – Ишкана) өз иш-аракеттерин Уставга ылайык, анын ичинде маалыматтык системаларды иштеп чыгуу, ишке киргизүү жана алардын андан аркы коштоо, ошондой эле маалыматтар базалары менен өз ара аракеттенүү боюнча ар кандай сервистерди берүүнү жүргүзүүчү, ээси Министрлик болуп саналган Министрликтин техникалык оператору болуп саналат.

Ишкана системаларды пайдаланууга бергенде берилип жаткан маалыматтардын сакталуусун, коопсуздугун, ишенимдүүлүгүн жана түп нуска экендигин камсыз кылат, бузууларды жана техникалык катачылыктарды четке чыгарат.

Ошого байланыштуу маалыматтык системалардын жана сервистердин андан аркы оперативдүү иштөөсүн камсыз кылуу үчүн сунушталган токтом долбоору менен Кыргыз Республикасынын жарандарынын биометрикалык маалыматтар базасын иштеп чыгуучу деп Министрликтин карамагындагы Ишкананы белгилеп берүү сунушталат.

Ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын жарандарынын биометрикалык маалыматтар базасынан берилген маалыматтар «Жеке мүнөздөгү маалыматтар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарынын ченемдерин бекем сактоо принциптерине жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 21-ноябрындагы № 759 токтому менен бекитилген формада, жеке маалыматтар субъектин берүүдө анын жеке маалыматтарын үчүнчү жактарга берүү боюнча өзүнүн жазуу жүзүндөгү макулдугун көрсөткөн Мыйзамга негизденишет экендигин белгилейбиз.

Дүйнөлүк тенденциялардан улам, Министрлик электрондук башкаруу жана санариптик өнүктүрүү жаатындагы бирдиктүү саясатты ишке ашыруучу мамлекеттик орган катары иштеп чыгуучу тарабынан ар кандай сервистерди иштеп чыгуу, ишке киргизүү жана техникалык коштоо боюнча жумуштар жүрүүдө.

Барыдан мурда сунушталган демилге Кыргыз Республикасынын жарандарынын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын канааттандырууга, мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөрдү алуунун жеткиликтүүлүгүн камсыз кылууга багытталган.

Ушул токтом долбоорун кабыл алуу мамлекеттик органдар, мамлекеттик бийликтин башка органдары, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар жана

мекемелер тарабынан көрсөтүлүп жаткан, ошондой эле банктардын, банктык эмес финансылык-кредиттик уюмдардын, нотариалдык конторалардын, жеке нотариустардын, мобилдик уюлдук байланыш операторлорунун жана башка жогоруда аталган юридикалык жана жеке жактардын өз функцияларын аткаруусунда мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөргө болгон жеткиликтүүлүктү, кызмат көрсөтүүлөрдүн ыңгайлуулугун жана сапатын камсыз кылууга мүмкүндүк берет деп болжолдойбуз.

3. Мүмкүн болуучу социалдык, экономикалык, укуктук, укук коргоо, гендердик, экологиялык, коррупциялык кесепеттер

Ушул токтом долбоорун кабыл алуу терс социалдык, экономикалык, укуктук, укук коргоо, гендердик, экологиялык, коррупциялык кесепеттерге алып келбейт.

4. Коомдук талкуулоонун жыйынтыгы жөнүндө маалымат

«Кыргыз Республикасынын Ченемдик укуктук актылары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 22-беренесине ылайык, жарандардын жана юридикалык жактардын укуктарын жана кызыкчылыктарын түздөн-түз жөнгө салуучу ченемдик укуктук актылардын долбоорлору ченем жаратуучу органдын сайтында, учурда Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин сайтында коомдук талкуу жүргүзүү үчүн жайгаштырылат.

Ошого байланыштуу, ушул токтом долбоору Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин расмий сайтына жайгаштырылат.

5. Долбоордун мыйзамдарга шайкештигин талдоо

Ушул токтом долбоору Кыргыз Республикасында колдонулуп жаткан мыйзамдардын ченемдерине, ошондой эле Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган, белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерге каршы келбейт.

Белгилей кетүүчү нерсе, сунушталган токтом долбоору Кыргыз Республикасында окшош үлгүгө ээ эмес, жаңы, ал гана эмес жалпы эле өлкө боюнча алганда уникалдуу болуп саналат.

6. Каржылоо зарылдыгы жөнүндө маалымат

Ушул токтом долбоорун кабыл алуу республикалык бюджеттен финансылык каражаттарды талап кылбайт.

7. Регулятивдик таасир берүүсүн талдоо жөнүндө маалымат

Сунуш кылынган токтом долбоору регулятивдик таасир берүүсүнө талдоо жүргүзүүнү талап кылбайт, анткени субъекттердин ишкердигин жөнгө салууга багытталган эмес.